

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2015/2436 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Δεκεμβρίου 2015

για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (αναδιατύπωση)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως

το άρθρο 114 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Πρέπει να γίνουν ορισμένες τροποποιήσεις στην οδηγία 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾. Για λόγους σαφήνειας, είναι σκόπιμη η αναδιατύπωση της εν λόγω οδηγίας.
- (2) Με την οδηγία 2008/95/ΕΚ εναρμονίστηκαν βασικές διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου περί σημάτων, οι οποίες, την εποχή που εκδόθηκε η οδηγία, θεωρήθηκε ότι επηρέαζαν πιο άμεσα τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, παρεμποδίζοντας την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην Ένωση.
- (3) Η προστασία των σημάτων στα κράτη μέλη συνυπάρχει με την προστασία που παρέχεται σε επίπεδο Ένωσης μέσω των σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («σήματα της ΕΕ»), τα οποία έχουν ενιαίο χαρακτήρα και ισχύουν σε ολόκληρη την Ένωση, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 207/2009 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾. Η συνύπαρξη και η ισορροπία των συστημάτων εμπορικών σημάτων σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ένωσης όντως συνιστά ακρογωνιαίο λίθο της προσέγγισης που ακολουθεί η Ένωση όσον αφορά την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας.
- (4) Κατόπιν της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 16ης Ιουλίου 2008 σχετικά με μια στρατηγική για την Ευρώπη στον τομέα των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη αξιολόγηση της γενικής λειτουργίας ολόκληρου του συστήματος εμπορικών σημάτων στην Ευρώπη, η οποία κάλυπτε το ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και την αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 327 της 12.11.2013, σ. 42.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 10ης Νοεμβρίου 2015 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2015.

⁽³⁾ Οδηγία 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 299 της 8.11.2008, σ. 25).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 78 της 24.3.2009, σ. 1).

- (5) Στα συμπεράσματά του της 25ης Μαΐου 2010 σχετικά με τη μελλοντική αναθεώρηση του συστήματος εμπορικών σημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 207/2009, καθώς και της οδηγίας 2008/95/ΕΚ. Η αναθεώρηση της εν λόγω οδηγίας θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα ώστε η οδηγία να εναρμονιστεί περισσότερο με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 207/2009, πράγμα που θα έχει ως συνέπεια να μειωθούν τα πεδία όπου σημειώνονται αποκλίσεις στο πλαίσιο του συστήματος εμπορικών σημάτων στην Ευρώπη, στο σύνολό του, και ταυτόχρονα να διατηρηθεί η προστασία των εμπορικών σημάτων σε εθνικό επίπεδο ως ελκυστική επιλογή για τους καταθέτες. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η συμπληρωματική σχέση μεταξύ του ενωσιακού συστήματος και των εθνικών συστημάτων εμπορικών σημάτων.
- (6) Στην ανακοίνωσή της της 24ης Μαΐου 2011 με τίτλο «Η ενιαία αγορά για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας», η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι αυξημένες απαιτήσεις των ενδιαφερομένων για συστήματα καταχώρισης εμπορικών σημάτων που θα είναι ταχύτερα, καλύτερης ποιότητας καθώς επίσης περισσότερο εξορθολογισμένα, συνεκτικά, εύχρηστα, προσιτά στο κοινό και προσαρμοσμένα στις τεχνολογικές εξελίξεις, πρέπει να εκσυγχρονιστεί το σύστημα των σημάτων σε όλη την Ένωση και να προσαρμοστεί στην εποχή του διαδικτύου.
- (7) Από τις διαβουλεύσεις και την αξιολόγηση για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας φάνηκε ότι, παρά την προηγούμενη μερική εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών, εξακολουθούν να υπάρχουν τομείς στους οποίους η περαιτέρω εναρμόνιση θα μπορούσε να έχει θετικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη.
- (8) Προκειμένου να υπάρξει ανταπόκριση στον στόχο της προώθησης και διαμόρφωσης εσωτερικής αγοράς, που να λειτουργεί εύρυθμα, και προκειμένου να διευκολυνθεί η απόκτηση και η προστασία των σημάτων στην Ένωση προς όφελος της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, ειδικότερα δε των μικρομεσαίων, είναι αναγκαίο να διευρυνθεί το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής της προσέγγισης η οποία επετεύχθη με την οδηγία 2008/95/ΕΚ και να επεκταθεί η προσέγγιση σε άλλες πτυχές του ουσιαστικού δικαίου περί σημάτων, οι οποίες αφορούν σήματα προστατευόμενα μέσω καταχώρισης όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 207/2009.
- (9) Για να καταστούν ευχερέστερες οι καταχωρίσεις σημάτων και η διαχείρισή τους σε όλη την Ένωση, είναι απαραίτητο να υπάρξει προσέγγιση όχι μόνο των διατάξεων ουσιαστικού δικαίου, αλλά και των διαδικαστικών κανόνων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν οι βασικοί διαδικαστικοί κανόνες στο πεδίο της καταχώρισης εμπορικών σημάτων των κρατών μελών με τους κανόνες του συστήματος σήματος της ΕΕ. Όσον αφορά τις διαδικασίες που προβλέπει η εθνική νομοθεσία, αρκεί να θεσπιστούν γενικές αρχές και να επαφίεται στα κράτη μέλη η θέσπιση ειδικότερων κανόνων.
- (10) Είναι ουσιώδους σημασίας η διασφάλιση της παροχής αυτής της προστασίας στα καταχωρισμένα σήματα στα έννομα συστήματα όλων των κρατών μελών. Σε ευθυγράμμιση με την εκτενή προστασία που παρέχεται στα σήματα της ΕΕ που έχουν αποκτήσει φήμη στην Ένωση, θα πρέπει επίσης να παρέχεται εκτενής προστασία σε εθνικό επίπεδο σε όλα τα καταχωρισμένα σήματα που έχουν αποκτήσει φήμη στο αντίστοιχο κράτος μέλος.
- (11) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να στερεί από τα κράτη μέλη το δικαίωμα να συνεχίζουν να προστατεύουν τα σήματα που έχουν αποκτηθεί λόγω χρήσης, αλλά θα πρέπει να διέπει μόνο τη σχέση τους με τα σήματα που αποκτώνται με καταχώριση.
- (12) Η πραγματοποίηση των στόχων αυτής της προσέγγισης νόμων προϋποθέτει ότι η απόκτηση και η διατήρηση του δικαιώματος επί του κατατεθέντος σήματος εξαρτάται, καταρχήν, από τους ίδιους όρους σε όλα τα κράτη μέλη.
- (13) Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να καταρτιστεί ενδεικτικός κατάλογος των σημείων από τα οποία μπορεί να συνιστάται ένα σήμα, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα αντίστοιχα άλλων επιχειρήσεων. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του συστήματος καταχώρισης των σημάτων, ήτοι η κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου και της χρηστής διοίκησης, είναι επίσης ουσιώδους σημασίας να απαιτείται η δυνατότητα αναπαράστασης του σημείου κατά τρόπο σαφή, ακριβή, αυτοτελή, ευπρόσιτο, κατανοητό, διαρκή και αντικειμενικό. Επομένως, άπαξ και η αναπαράσταση παρέχει ικανοποιητικές εγγυήσεις για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να επιτρέπεται η αναπαράσταση ενός σημείου σε οποιαδήποτε κατάλληλη μορφή με τη χρήση ευρέως διαθέσιμης τεχνολογίας, και άρα όχι κατ' ανάγκη με γραφικά μέσα.
- (14) Εξάλλου, οι λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας που αφορούν το ίδιο το σήμα, μεταξύ άλλων η έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα, ή που αφορούν τις συγκρούσεις μεταξύ του σήματος και προγενέστερων δικαιωμάτων θα πρέπει να απαριθμούνται περιοριστικά, έστω και αν ορισμένοι από αυτούς τους λόγους αναφέρονταν προαιρετικά για τα κράτη μέλη, τα οποία μπορούν, κατά συνέπεια, να διατηρήσουν ή να εισαγάγουν τους λόγους αυτούς στη νομοθεσία τους.

- (15) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα επίπεδα προστασίας που κατοχυρώνονται για τις γεωγραφικές ενδείξεις με ενωσιακή νομοθεσία και εθνικό δίκαιο εφαρμόζονται με ενιαίο και διεξοδικό τρόπο στο σύνολο της Ένωσης κατά την εξέταση των απόλυτων και των σχετικών λόγων απόρριψης, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να περιλαμβάνει τις ίδιες διατάξεις σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις όπως ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 207/2009. Εξάλλου, είναι σκόπιμο να εξασφαλιστεί ότι το πεδίο εφαρμογής των απόλυτων λόγων θα επεκταθεί ώστε να καλύπτει επίσης τις προστατευόμενες παραδοσιακές ενδείξεις για τον οίνο και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα.
- (16) Η προστασία που παρέχει το καταχωρισμένο σήμα, της οποίας σκοπός είναι ιδίως η διασφάλιση του σήματος ως ένδειξης προέλευσης, πρέπει να είναι απόλυτη σε περίπτωση ταυτότητας μεταξύ του σήματος και του αντίστοιχου σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών. Η προστασία θα πρέπει να ισχύει επίσης σε περίπτωση ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών. Η έννοια της ομοιότητας πρέπει οπωσδήποτε να ερμηνεύεται σε σχέση με τον κίνδυνο σύγχυσης. Ο κίνδυνος σύγχυσης, η εκτίμηση του οποίου εξαρτάται από πολυάριθμους παράγοντες, και ιδίως από το κατά πόσον είναι γνωστό το σήμα στην αγορά, από την ενδεχόμενη συσχέτιση με το χρησιμοποιούμενο ή καταχωρισμένο σημείο, από τον βαθμό ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, πρέπει να αποτελεί την ειδική προϋπόθεση της προστασίας. Τα μέσα με τα οποία μπορεί να διαπιστώνεται ο κίνδυνος σύγχυσης, και ιδίως το βάρος της απόδειξης, πρέπει να υπόκεινται στους εθνικούς δικονομικούς κανόνες τους οποίους δεν θα πρέπει να θίγει η παρούσα οδηγία.
- (17) Για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου και της πλήρους συνέπειας με την αρχή της προτεραιότητας, βάσει της οποίας καταχωρισμένο προγενέστερο σήμα προηγείται του μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι η επιβολή των δικαιωμάτων που παρέχει το σήμα δεν θα πρέπει να θίγει τα δικαιώματα των δικαιούχων τα οποία έχουν αποκτήσει πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του σήματος. Η προσέγγιση αυτή είναι σύμφωνη με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, της 15ης Απριλίου 1994 («συμφωνία TRIPS»).
- (18) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι προσβολή σήματος μπορεί να στοιχειοθετηθεί μόνον εάν υπάρξει διαπίστωση ότι το παράνομο σήμα ή σημείο χρησιμοποιείται στις συναλλαγές για σκοπούς διάκρισης προϊόντων ή υπηρεσιών. Η χρήση του σημείου για άλλους σκοπούς εκτός της διάκρισης προϊόντων ή υπηρεσιών θα πρέπει να υπόκειται στις διατάξεις του εθνικού δικαίου.
- (19) Η έννοια της προσβολής σήματος θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τη χρήση του σημείου ως εμπορικής επωνυμίας ή παρόμοιας ένδειξης εφόσον η χρήση αυτή γίνεται για σκοπούς διάκρισης προϊόντων ή υπηρεσιών.
- (20) Για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου και της πλήρους συμβατότητας με την ειδική νομοθεσία της Ένωσης, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι ο δικαιούχος ενός σήματος θα πρέπει να δικαιούται να απαγορεύει σε τρίτους τη χρήση ενός σημείου σε συγκριτική διαφήμιση, εφόσον αυτή η συγκριτική διαφήμιση αντικείται στην οδηγία 2006/114/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- (21) Για την ενίσχυση της προστασίας των σημάτων και την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της απομίμησης και σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών εντός του πλαισίου του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), ιδίως του άρθρου V της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) για την ελευθερία διέλευσης και, όσον αφορά τα γενόσημα φάρμακα, της «Δήλωσης σχετικά με τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία» που εγκρίθηκε από την Υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ στην Ντόχα στις 14 Νοεμβρίου 2001, ο δικαιούχος καταχωρισμένου σήματος θα πρέπει να δικαιούται να εμποδίζει τρίτους να εισάγουν προϊόντα, στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών, στο κράτος μέλος όπου είναι καταχωρισμένο το σήμα, χωρίς να έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εκεί, όταν τα προϊόντα αυτά προέρχονται από τρίτες χώρες και φέρουν, χωρίς σχετική άδεια, σήμα το οποίο είναι ταυτόσημο ή κατ' ουσία ταυτόσημο με το καταχωρισμένο σήμα για τα εν λόγω προϊόντα.
- (22) Προς αυτό τον σκοπό, θα πρέπει να επιτρέπεται για τους δικαιούχους σημάτων η παρεμπόδιση της εισόδου παράνομων προϊόντων και της υπαγωγής τους σε όλα τα τελωνειακά καθεστώτα, περιλαμβανομένων, ειδικότερα, της διαμετακόμισης, της μεταφόρτωσης, της αποθήκευσης, της προσωρινής αποθήκευσης, της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή ή της προσωρινής εισαγωγής, επίσης όταν τα εν λόγω προϊόντα δεν προορίζονται προς διάθεση στην αγορά του οικείου κράτους μέλους. Κατά τη διεξαγωγή των τελωνειακών ελέγχων, οι τελωνειακές αρχές πρέπει να ασκούν τις εξουσίες και τις διαδικασίες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 608/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, επίσης κατόπιν αιτήματος των δικαιούχων. Ειδικότερα, οι τελωνειακές αρχές πρέπει να διεξάγουν τους σχετικούς ελέγχους βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου.

⁽¹⁾ Οδηγία 2006/114/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 21).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 608/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την τελωνειακή επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1383/2003 του Συμβουλίου (ΕΕ L 181 της 29.6.2013, σ. 15).

- (23) Προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων επί του σήματος και ταυτόχρονα να μην παρεμποδίζεται η ελεύθερη ροή του εμπορίου νομίμων προϊόντων, το δικαίωμα του δικαιούχου του σήματος παύει να υφίσταται σε περίπτωση που, στο πλαίσιο μεταγενέστερης διαδικασίας ενώπιον της δικαστικής ή άλλης αρχής που είναι αρμόδια να λάβει απόφαση επί της ουσίας σχετικά με την προσβολή του καταχωρισμένου σήματος, ο διασαφιστής ή ο κάτοχος των προϊόντων μπορεί να αποδείξει ότι ο δικαιούχος του καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύει τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά στη χώρα τελικού προορισμού.
- (24) Το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 608/2013 προβλέπει ότι δικαιούχος ευθύνεται για ζημιές έναντι του κατόχου των προϊόντων εφόσον, μεταξύ άλλων, αποδεικνύεται μεταγενέστερα ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν παραβιάζουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- (25) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζουν την ομαλή διέλευση των γενόσημων φαρμάκων. Όσον αφορά τις διεθνείς κοινόχρηστες ονομασίες (ΔΚΟ) ως διεθνώς αναγνωρισμένες ονομασίες γένους για δραστικές ουσίες σε φαρμακευτικά σκευάσματα, είναι ζωτικής σημασίας να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι υφιστάμενοι περιορισμοί της ισχύος των δικαιωμάτων επί του σήματος. Ως εκ τούτου, ο δικαιούχος σήματος δεν θα πρέπει να δικαιούται να εμποδίζει τρίτους να εισάγουν προϊόντα στο κράτος μέλος όπου είναι καταχωρισμένο το σήμα χωρίς να έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία σε αυτό στηριζόμενος στις ομοιότητες μεταξύ της ΔΚΟ του δραστικού συστατικού των φαρμάκων και του σήματος.
- (26) Προκειμένου να είναι σε θέση οι δικαιούχοι των καταχωρισμένων σημάτων να καταπολεμούν αποτελεσματικότερα την παραποίηση, θα πρέπει να δικαιούνται να απαγορεύουν την επίθεση ενός παράνομου σήματος σε προϊόντα, καθώς και ορισμένες προπαρασκευαστικές πράξεις πριν από την εν λόγω επίθεση του παράνομου σήματος.
- (27) Τα αποκλειστικά δικαιώματα που παρέχει το σήμα δεν θα πρέπει να επιτρέπουν στον δικαιούχο να απαγορεύει τη χρήση σημείων ή ενδείξεων από τρίτους όταν χρησιμοποιούνται με θεμιτό τρόπο και σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία και το εμπόριο. Προκειμένου να δημιουργηθούν ισότιμοι όροι για τις εμπορικές επωνυμίες και τα σήματα, δεδομένου ότι συνήθως παρέχεται απεριόριστη προστασία στις εμπορικές επωνυμίες έναντι των μεταγενέστερων σημάτων, αυτή η χρήση θα πρέπει να θεωρείται ότι περιλαμβάνει μόνο τη χρήση του ίδιου ονόματος του τρίτου. Αυτού του είδους η χρήση θα πρέπει επίσης να επιτρέπει τη χρήση περιγραφικών ή μη διακριτικών σημείων ή ενδείξεων εν γένει. Συν τοις άλλοις, ο δικαιούχος δεν θα πρέπει να δικαιούται να εμποδίζει τη θεμιτή και έντιμη χρήση του σήματος για τον προσδιορισμό ή την αναφορά σε προϊόντα ή υπηρεσίες όπως εκείνες του δικαιούχου. Η χρήση του σήματος από τρίτους, με σκοπό να επιστήσουν την προσοχή των καταναλωτών στη μεταπώληση αυθεντικών προϊόντων που είχαν πωληθεί αρχικά εντός της Ένωσης από τον δικαιούχο του σήματος ή με τη συγκατάθεσή του, θα πρέπει να θεωρείται θεμιτή, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ταυτόχρονα σύμφωνη με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία και το εμπόριο. Η χρήση του σήματος από τρίτους για σκοπούς καλλιτεχνικής έκφρασης θα πρέπει να θεωρείται θεμιτή, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ταυτόχρονα σύμφωνη με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία και το εμπόριο. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και ιδίως της ελευθερίας της έκφρασης.
- (28) Όπως προκύπτει από την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των προϊόντων, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στον δικαιούχο σήματος να απαγορεύει τη χρήση του από τρίτον για προϊόντα που έχουν τεθεί, υπό το σήμα αυτό, σε κυκλοφορία στην Ένωση, από τον ίδιο το δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του, εκτός εάν ο δικαιούχος έχει νόμιμους λόγους να αντιταχθεί στη μεταγενέστερη εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων.
- (29) Για λόγους ασφαλείας του δικαίου και χωρίς να θίγονται τα συμφέροντα του δικαιούχου προγενέστερου σήματος, είναι σημαντικό να προβλεφθεί πως ο εν λόγω δικαιούχος δεν μπορεί πλέον να ζητεί την ακυρότητα ή να αντιτίθεται στη χρήση σήματος μεταγενέστερου του δικού του σήματος, εφόσον εν γνώσει του ανέχθηκε τη χρήση αυτή για μεγάλο διάστημα, εκτός αν η αίτηση για το μεταγενέστερο σήμα έγινε κακόπιστα.
- (30) Προκειμένου να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου και να διασφαλιστούν τα δικαιώματα επί σήματος που έχουν αποκτηθεί νομίμως, είναι σκόπιμο και αναγκαίο να προβλεφθεί, χωρίς να θίγεται η αρχή ότι το μεταγενέστερο σήμα δεν μπορεί να προβληθεί έναντι του προγενέστερου σήματος, ότι οι δικαιούχοι προγενέστερων σημάτων δεν θα πρέπει να δικαιούνται να πετύχουν την απόρριψη ή την ακυρότητα ούτε να αντιταχθούν στη χρήση ενός μεταγενέστερου σήματος εάν το μεταγενέστερο σήμα αποκτήθηκε σε χρόνο που το προγενέστερο σήμα ήταν δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο ή ο δικαιούχος αυτού να εκπέσει των δικαιωμάτων του, για παράδειγμα επειδή το σήμα δεν είχε ακόμη αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα μέσω της χρήσης, ή εάν το προγενέστερο σήμα δεν μπορούσε να προβληθεί έναντι του μεταγενέστερου διότι δεν συνέτρεχαν οι αναγκαίες προϋποθέσεις, για παράδειγμα επειδή το προγενέστερο σήμα δεν είχε ακόμη αποκτήσει φήμη.

- (31) Τα σήματα εκπληρώνουν τον σκοπό τους, που συνίσταται στη διάκριση των προϊόντων ή των υπηρεσιών και στην παροχή στους καταναλωτές της δυνατότητας να κάνουν συνειδητές επιλογές, μόνον εάν όντως χρησιμοποιούνται στην αγορά. Η απαίτηση χρήσης είναι επίσης αναγκαία προκειμένου να περιοριστεί ο συνολικός αριθμός των καταχωρισμένων και προστατευόμενων σημάτων εντός της Ένωσης και, κατ' επέκταση, ο αριθμός των συγκρούσεων οι οποίες αναφύονται μεταξύ τους. Ως εκ τούτου, είναι ουσιώδους σημασίας να απαιτείται η ουσιαστική χρησιμοποίηση των καταχωρισμένων σημάτων για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ή τις οποίες είναι καταχωρισμένα, επί ποινή εκπτώσεως αν δεν χρησιμοποιηθούν για αυτά τα προϊόντα ή για αυτές τις υπηρεσίες εντός διαστήματος πέντε ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας καταχώρισης.
- (32) Κατά συνέπεια, ένα καταχωρισμένο σήμα θα πρέπει να προστατεύεται μόνον στον βαθμό που όντως χρησιμοποιείται, και καταχωρισμένο προγενέστερο σήμα δεν θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στον δικαιούχο του να αντιτάσσεται στη χρήση μεταγενέστερου σήματος ή να το ακυρώνει, εάν ο εν λόγω δικαιούχος δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση του σήματός του. Εξάλλου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ότι ένα σήμα δεν μπορεί να προβληθεί εγκύρως σε δική προσβολής, εάν αποδεικνύεται, μετά από παρεμπιπτούσα αγωγή, ότι ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να εκπέσει των δικαιωμάτων του ή, όταν η αγωγή ασκείται κατά μεταγενέστερου δικαιώματος, θα μπορούσε να είχε εκπέσει των δικαιωμάτων του κατά τον χρόνο που αποκτήθηκε το μεταγενέστερο δικαίωμα.
- (33) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι, εφόσον, προκειμένου για σήμα της ΕΕ, έχει γίνει επίκληση της αρχαιότητας εθνικού σήματος ή σήματος που είναι αντικείμενο διεθνούς καταχώρισης με ισχύ στο κράτος μέλος, και το σήμα στο οποίο βασίζεται η επίκληση αρχαιότητας έχει στη συνέχεια αποτελέσει αντικείμενο παραίτησης ή έχει αποσβεστεί, μπορεί ακόμη να τεθεί υπό αμφισβήτηση η ισχύς του εν λόγω σήματος. Η αμφισβήτηση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις όπου το σήμα θα μπορούσε να έχει κηρυχθεί άκυρο ή ο δικαιούχος έκπτωτος των δικαιωμάτων του κατά τον χρόνο που το σήμα διεγράφη από το μητρώο.
- (34) Για λόγους συνοχής και προκειμένου να διευκολυνθεί η εμπορική εκμετάλλευση των σημάτων στην Ένωση, οι κανόνες που ισχύουν για τα σήματα ως αντικείμενα κυριότητας θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν στον κατάλληλο βαθμό με τους κανόνες που έχουν ήδη θεσπιστεί για τα σήματα της ΕΕ και θα πρέπει να περιλαμβάνουν κανόνες για την εκχώρηση και τη μεταβίβαση, την παραχώρηση άδειας χρήσης, τα εμπράγματα δικαιώματα και την αναγκαστική εκτέλεση.
- (35) Τα συλλογικά σήματα έχουν αποδειχθεί χρήσιμο μέσο για την προώθηση των προϊόντων ή των υπηρεσιών με συγκεκριμένες κοινές ιδιότητες. Είναι, επομένως, σκόπιμη η υπαγωγή των εθνικών συλλογικών σημάτων σε κανόνες ανάλογους με τους ισχύοντες για τα συλλογικά σήματα της ΕΕ.
- (36) Προκειμένου να βελτιωθεί και να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην προστασία των σημάτων και να αυξηθούν η ασφάλεια δικαίου και η προβλεψιμότητα, η διαδικασία καταχώρισης των σημάτων στα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι αποτελεσματική και διαφανής και να υπάγεται σε κανόνες ανάλογους με τους ισχύοντες για τα σήματα της ΕΕ.
- (37) Για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής των εκ του σήματος δικαιωμάτων και για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην προστασία των σημάτων, ο προσδιορισμός και η ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών που καλύπτονται από την αίτηση του σήματος θα πρέπει να ακολουθούν τους ίδιους κανόνες σε όλα τα κράτη μέλη και θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν με τους κανόνες που ισχύουν για τα σήματα της ΕΕ. Προκειμένου οι αρμόδιες αρχές και οι οικονομικοί φορείς να είναι σε θέση να προσδιορίζουν την έκταση της επιδιωκόμενης προστασίας του σήματος με βάση αποκλειστικά την αίτηση, ο προσδιορισμός των προϊόντων και των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι επαρκώς σαφής και ακριβής. Η χρήση γενικών όρων θα πρέπει να θεωρείται ότι περιλαμβάνει μόνον προϊόντα και υπηρεσίες που καλύπτονται σαφώς από την κυριολεκτική έννοια του όρου. Για λόγους σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, οι κεντρικές υπηρεσίες βιομηχανικής ιδιοκτησίας των κρατών μελών και το Γραφείο Διοικητικής Ιδιοκτησίας της Μπενελούξ, σε συνεργασία μεταξύ τους, θα πρέπει να επιδιώξουν να καταρτίσουν κατάλογο που αντικατοπτρίζει τις αντίστοιχες διοικητικές πρακτικές τους όσον αφορά την ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών.
- (38) Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των σημάτων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν αποτελεσματική διοικητική διαδικασία ανακοπής, η οποία να επιτρέπει τουλάχιστον στον δικαιούχο προγενέστερων δικαιωμάτων εκ του σήματος και οιοδήποτε άλλο άτομο δικαιούται βάσει του εφαρμοστέου δικαίου να ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης να αντιτάσσονται στην καταχώριση μιας αίτησης σήματος. Συν τοις άλλοις, προκειμένου να προσφέρουν αποτελεσματικά μέσα έκπτωσης ή ακυρότητας όσον αφορά τα σήματα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν διοικητική διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας εντός μακρύτερης περιόδου μεταφοράς, ήτοι επτά ετών από την έναρξη ισχύος της οδηγίας.

- (39) Είναι επιθυμητό οι κεντρικές υπηρεσίες βιομηχανικής ιδιοκτησίας των κρατών μελών και το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Μπενελούξ να συνεργάζονται μεταξύ τους και με το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλους τους τομείς της καταχώρισης και της διαχείρισης των σημάτων για την προώθηση της σύγκλισης των πρακτικών και των εργαλείων, π.χ. με τη δημιουργία και την επικαιροποίηση κοινών ή συνδεδεμένων βάσεων δεδομένων και πυλών για διαβούλευση και έρευνα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μεριμνούν ώστε οι υπηρεσίες τους να συνεργάζονται μεταξύ τους και με το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλους τους άλλους τομείς των δραστηριοτήτων τους οι οποίοι είναι συναφείς με την προστασία των σημάτων στην Ένωση.
- (40) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να αποκλείει την εφαρμογή επί των σημάτων των νομικών διατάξεων των κρατών μελών, εκτός από το δικαίωμα των σημάτων, όπως είναι οι διατάξεις σχετικά με τον αθέμιτο ανταγωνισμό, την αστική ευθύνη ή την προστασία των καταναλωτών.
- (41) Τα κράτη μέλη δεσμεύονται από τη σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας («σύμβαση των Παρισίων») και τη συμφωνία TRIPS. Είναι απαραίτητο η παρούσα οδηγία να βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με την εν λόγω σύμβαση και την εν λόγω συμφωνία. Οι υποχρεώσεις των κρατών μελών που απορρέουν από την εν λόγω σύμβαση και την εν λόγω συμφωνία δεν θα πρέπει να θίγονται από την παρούσα οδηγία. Θα πρέπει να εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, το άρθρο 351 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (42) Δεδομένου ότι οι σκοποί της παρούσας οδηγίας, ήτοι η ενδυνάμωση και η εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και η διευκόλυνση της καταχώρισης, της διαχείρισης και της προστασίας των σημάτων στην Ένωση προς όφελος της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων τους, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να λαμβάνει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως καθορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως καθορίζεται στο άρθρο αυτό, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη των εν λόγω σκοπών.
- (43) Η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ διέπει την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργείται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας.
- (44) Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, του οποίου η γνώμη ζητήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, γνωμοδότησε στις 11 Ιουλίου 2013.
- (45) Η υποχρέωση μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να περιοριστεί στις διατάξεις που συνιστούν τροποποιήσεις ουσίας της προϋπάρχουσας οδηγίας. Η υποχρέωση μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων που δεν τροποποιούνται κατ' ουσία απορρέει από την προϋπάρχουσα οδηγία.
- (46) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών σύμφωνα με την οδηγία 2008/95/ΕΚ όσον αφορά την προθεσμία ενσωμάτωσης της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽³⁾ στο εθνικό δίκαιο που καθορίζεται στο παράρτημα I μέρος Β της εν λόγω οδηγίας 2008/95/ΕΚ,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα σήματα προϊόντων ή υπηρεσιών τα οποία έχουν καταχωριστεί ή ως προς τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης σε κράτος μέλος ως ατομικά σήματα, σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης ή συλλογικά σήματα ή τα οποία έχουν καταχωριστεί ή ως προς τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Μπενελούξ ή τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο διεθνούς καταχώρισης η οποία παράγει αποτελέσματα σε κράτος μέλος.

⁽¹⁾ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1).

⁽³⁾ Πρώτη οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 40 της 11.2.1989, σ. 1).

Άρθρο 2**Ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «υπηρεσία»: η κεντρική υπηρεσία βιομηχανικής ιδιοκτησίας του κράτους μέλους ή το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Μπενελούξ, που είναι επιφορτισμένη/-ο με την καταχώριση του σήματος·
- β) «μητρώο»: το μητρώο εμπορικών σημάτων που τηρείται από μια υπηρεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1

Σημεία συστατικά του σήματος**Άρθρο 3****Σημεία συστατικά του σήματος**

Το σήμα μπορεί να αποτελείται από οποιαδήποτε σημεία, ιδίως δε από λέξεις, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος προσώπων, ή από σχέδια, γράμματα, αριθμούς, χρώματα, το σχήμα του προϊόντος ή τη συσκευασία του προϊόντος, ή από ήχους, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά:

- α) είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων· και
- β) μπορούν να αναπαρίστανται στο μητρώο κατά τρόπο που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές και στο κοινό να προσδιορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια το αντικείμενο της προστασίας που παρέχεται στον δικαιούχο τους.

ΤΜΗΜΑ 2

Λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας**Άρθρο 4****Απόλυτοι λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας**

- 1. Δεν καταχωρίζονται ή, εάν έχουν καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα:
 - α) τα σημεία από τα οποία δεν δύναται να συνίσταται ένα σήμα·
 - β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·
 - γ) τα σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν, στο εμπόριο, προς δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας·
 - δ) τα σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις τα οποία έχουν καταστεί συνήθη στην καθημερινή γλώσσα ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική του εμπορίου·
 - ε) τα σημεία που αποτελούνται αποκλειστικά:
 - i) από το σχήμα ή άλλο χαρακτηριστικό που επιβάλλεται από την ίδια τη φύση του προϊόντος,
 - ii) από το σχήμα ή άλλο χαρακτηριστικό των προϊόντων που είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος,
 - iii) από το σχήμα ή άλλο χαρακτηριστικό του προϊόντος που προσδίδει ουσιαστική αξία στο προϊόν·
 - στ) τα σήματα που αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη·
 - ζ) τα σήματα που θα μπορούσαν να παραπλανήσουν το κοινό, για παράδειγμα ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας·

- η) τα σήματα τα οποία, ελλείψει αδειας των αρμόδιων αρχών είναι απορριπτέα ή ακυρωτέα δυνάμει του άρθρου 6 τρις της σύμβασης των Παρισίων·
- θ) τα σήματα των οποίων αποκλείεται η καταχώριση σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία, την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ένωση ή το οικείο κράτος μέλος είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων·
- ι) τα σήματα των οποίων αποκλείεται η καταχώριση σύμφωνα με την ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ένωση ή το οικείο κράτος μέλος είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται προστασία των παραδοσιακών ενδείξεων των οίνων·
- ια) τα σήματα των οποίων αποκλείεται η καταχώριση σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται προστασία των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων·
- ιβ) τα σήματα που συνίστανται από ή αναπαράγουν στα βασικά τους στοιχεία προγενέστερη ονομασία φυτικής ποικιλίας καταχωρισμένη σύμφωνα με την ενωσιακή ή την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η ΕΕ ή το οικείο κράτος μέλος είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται η προστασία των δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών και τα οποία σχετίζονται με φυτικές ποικιλίες του ίδιου είδους ή πολύ συγγενικών ειδών.
2. Ένα σήμα είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο, εάν η αίτηση καταχώρισης του σήματος έγινε κακόπιστα από τον καταθέτη. Κάθε κράτος μέλος μπορεί επίσης να προβλέπει ότι το εν λόγω σήμα δεν γίνεται δεκτό προς καταχώριση.
3. Ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι ένα σήμα δεν γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή, αν έχει καταχωρισθεί, μπορεί να κηρυχθεί άκυρο, εφόσον και στο μέτρο που:
- α) η χρήση του μπορεί να απαγορευθεί δυνάμει της εκτός του δικαίου των σημάτων νομοθεσίας του συγκεκριμένου κράτους μέλους ή της Ένωσης·
- β) περιλαμβάνει σημείο μεγάλης συμβολικής σημασίας, και ιδίως θρησκευτικό σύμβολο·
- γ) περιλαμβάνει διακριτικά σύμβολα, εμβλήματα ή θυρεούς, εκτός αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 6 τρις της σύμβασης των Παρισίων, τα οποία παρουσιάζουν δημόσιο ενδιαφέρον, εκτός αν έχει επιτραπεί η καταχώρισή του από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους.
4. Ένα σήμα γίνεται δεκτό προς καταχώριση κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία β), γ) ή δ) εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης, μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα. Ένα σήμα δεν κηρύσσεται άκυρο για τους ίδιους λόγους εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης κήρυξης της ακυρότητας, μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η παράγραφος 4 εφαρμόζεται επίσης εφόσον ο διακριτικός χαρακτήρας αποκτήθηκε μετά την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης αλλά πριν από την ημερομηνία καταχώρισης.

Άρθρο 5

Σχετικοί λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας

1. Ένα σήμα δεν καταχωρίζεται ή, αν έχει καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο όταν:
- α) ταυτίζεται με προγενέστερο σήμα, και τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες το σήμα ζητείται ή έχει καταχωρισθεί ταυτίζονται με εκείνες για τις οποίες προστατεύεται το προγενέστερο σήμα·
- β) λόγω του ταυτόσημου ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και του ταυτόσημου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που τα δύο σήματα προσδιορίζουν, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού· ο κίνδυνος σύγχυσης περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισης με το προγενέστερο σήμα.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως «προγενέστερα σήματα» νοούνται:
- α) τα σήματα τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης του σήματος, αφού ληφθούν υπόψη, κατά περίπτωση, τα προβαλλόμενα δικαιώματα προτεραιότητας για τα σήματα αυτά, και τα οποία ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες:
- i) σήματα της ΕΕ,
- ii) σήματα καταχωρισμένα στο οικείο κράτος μέλος ή, όσον αφορά το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες, στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Μπενελούξ,
- iii) σήματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο διεθνούς καταχώρισης, η οποία ισχύει στο οικείο κράτος μέλος·

- β) σήματα της ΕΕ των οποίων εγκύρως προβάλλεται η αρχαιότητα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 207/2009, απορρέουσα από σήμα που αναφέρεται στο στοιχείο α) σημεία ii) και iii), ακόμη και αν έχει προηγηθεί παραίτηση από το εν λόγω σήμα ή απόσβεση του δικαιώματος επί του σήματος·
- γ) αιτήσεις σημάτων που υπάγονται στα στοιχεία α) και β), υπό την επιφύλαξη της καταχώρισής τους·
- δ) σήματα τα οποία, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης του σήματος ή, ενδεχομένως, κατά την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται προς υποστήριξη της αίτησης του σήματος, είναι παγκοίμως γνωστά στο οικείο κράτος μέλος, κατά την έννοια του άρθρου 6 δις της σύμβασης των Παρισίων.
3. Περαιτέρω, ένα σήμα δεν καταχωρίζεται ή, αν έχει καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο όταν:
- α) ταυτίζεται ή είναι παρόμοιο με προγενέστερο σήμα, ανεξαρτήτως του αν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τα οποία ή τις οποίες κατατέθηκε ή καταχωρίστηκε ταυτίζονται ή είναι παρόμοια ή δεν είναι παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το προγενέστερο σήμα, εφόσον το προγενέστερο σήμα έχει φήμη στο κράτος μέλος για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση καταχώρισης ή στο οποίο έχει καταχωρισθεί το σήμα ή, σε περίπτωση σήματος της ΕΕ, έχει φήμη στην Ένωση, η δε χρησιμοποίηση του μεταγενέστερου σήματος, χωρίς νόμιμη αιτία, θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του προγενέστερου σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη·
- β) ο ειδικός πληρεξούσιος ή ο αντιπρόσωπος του δικαιούχου του σήματος υποβάλλει αίτηση καταχώρισης, ιδίω ονόματι και χωρίς την άδεια του δικαιούχου, εκτός εάν ο εν λόγω ειδικός πληρεξούσιος ή αντιπρόσωπος δικαιολογήσει την πράξη του·
- γ) στον βαθμό που, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης ή το δικαιο του οικείου κράτους μέλους που προβλέπει προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων:
- i) είχε ήδη υποβληθεί αίτηση ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης ή το δικαιο του οικείου κράτους μέλους, πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης του σήματος ή την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται προς υποστήριξη της αίτησης, με την επιφύλαξη της μεταγενέστερης καταχώρισης της ονομασίας ή της ένδειξης,
- ii) η εν λόγω ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη παρέχει στο πρόσωπο που νομιμοποιείται βάσει της οικείας νομοθεσίας να ασκεί τα εξ αυτής απορρέοντα δικαιώματα το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ένα σήμα δεν γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή, εφόσον καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο, εφόσον και κατά το μέτρο που:
- α) δικαιώματα επί μη καταχωρισμένου σήματος ή άλλου χρησιμοποιούμενου στις συναλλαγές σημείου έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης του μεταγενέστερου σήματος ή την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται προς υποστήριξη της αίτησης του μεταγενέστερου σήματος και το εν λόγω μη καταχωρισμένο σήμα ή άλλο σημείο παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος·
- β) η χρήση του σήματος μπορεί να απαγορευθεί δυνάμει προγενέστερου δικαιώματος, πέραν των προβλεπομένων στην παράγραφο 2 και στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου, και ιδίως δυνάμει:
- i) δικαιώματος επί του ονόματος,
- ii) δικαιώματος επί της προσωπικότητας,
- iii) συγγραφικού δικαιώματος,
- iv) δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας·
- γ) όταν το σήμα ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση με προγενέστερο σήμα που προστατεύεται σε άλλες χώρες, υπό τον όρο ότι, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, ο καταθέτης ενήργησε κακόπιστα.
5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, εφόσον το επιτρέπουν οι περιστάσεις, δεν υφίσταται υποχρέωση απόρριψης της καταχώρισης ή κήρυξης της ακυρότητας του σήματος, εάν ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος ή άλλου προγενέστερου δικαιώματος συγκατατίθεται στην καταχώριση του μεταγενέστερου σήματος.
6. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι, κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 έως 5, οι λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας που ίσχυαν στο κράτος μέλος αυτό πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των αναγκαίων προς συμμόρφωση με την οδηγία 89/104/ΕΟΚ διατάξεων ισχύουν για τα σήματα για τα οποία η αίτηση έχει κατατεθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

Άρθρο 6

Εκ των υστέρων διαπίστωση της ακυρότητας σήματος ή της έκπτωσης του δικαιούχου του σήματος από τα δικαιώματά του

Εφόσον, προκειμένου για σήμα της ΕΕ, γίνεται επίκληση της αρχαιότητας εθνικού σήματος ή σήματος καταχωρισμένου δυνάμει διεθνών συμφωνιών με ισχύ στο κράτος μέλος, από το οποίο έχει προηγηθεί παραίτηση ή το οποίο έχει αποσβεστεί, η διαπίστωση της ακυρότητας του εθνικού σήματος ή της έκπτωσης από τα δικαιώματα επί του σήματος το οποίο αποτελεί τη βάση για την επίκληση αρχαιότητας μπορεί να γίνει εκ των υστέρων, υπό τον όρο ότι η ακυρότητα ή η έκπτωση από τα δικαιώματα θα μπορούσε να είχε κηρυχθεί κατά τον χρόνο της παραίτησης από το σήμα ή της απόσβεσής του. Στην περίπτωση αυτή, η αρχαιότητα παύει να παράγει τα αποτελέσματά της.

Άρθρο 7

Λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας που αφορούν μέρος μόνον των προϊόντων ή των υπηρεσιών

Εάν οι λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας ενός σήματος αφορούν μέρος μόνον των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες το εν λόγω σήμα έχει κατατεθεί ή καταχωρισθεί, η απόρριψη ή η ακυρότητα καλύπτει μόνο τα συγκεκριμένα αυτά προϊόντα ή τις συγκεκριμένες αυτές υπηρεσίες.

Άρθρο 8

Έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα ή φήμης προγενέστερου σήματος που εμποδίζει την κήρυξη της ακυρότητας καταχωρισμένου σήματος

Η αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας βάσει προγενέστερου εμπορικού σήματος δεν γίνεται δεκτή κατά την ημερομηνία της αίτησης ακύρωσης εάν δεν θα είχε γίνει δεκτή κατά την ημερομηνία κατάθεσης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του μεταγενέστερου σήματος για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

- α) το προγενέστερο σήμα, που είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β), γ) ή δ), δεν είχε αποκτήσει ακόμα διακριτικό χαρακτήρα όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4·
- β) η αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας βασίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το προγενέστερο σήμα δεν είχε ακόμα αποκτήσει επαρκώς διακριτικό χαρακτήρα ώστε να υποστηριχθεί η περίπτωση πιθανότητας σύγχυσης, κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο β)·
- γ) η αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας βασίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο α) και το προγενέστερο σήμα δεν είχε ακόμα αποκτήσει φήμη κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 3 στοιχείο α).

Άρθρο 9

Απώλεια, λόγω ανοχής, του δικαιώματος υποβολής αίτησης για την κήρυξη ακυρότητας

1. Όταν, σε ένα κράτος μέλος, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 ή στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο α), έχει ανεχθεί εν γνώσει του, επί πέντε συνεχή έτη, τη χρήση μεταγενέστερου σήματος καταχωρισμένου στο εν λόγω κράτος μέλος, δεν δικαιούται πλέον, βάσει του προγενέστερου σήματος, να ζητήσει την ακύρωση του μεταγενέστερου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το μεταγενέστερο σήμα, εκτός αν η κατάθεση του μεταγενέστερου σήματος ήταν κακόπιστη.

2. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται στον δικαιούχο οποιουδήποτε άλλου προγενέστερου δικαιώματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 στοιχείο α) ή β).

3. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2, ο δικαιούχος μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να αντιταχθεί στη χρήση του προγενέστερου δικαιώματος, ακόμα και αν το δικαίωμα εκείνο δεν μπορεί πλέον να προβληθεί κατά του μεταγενέστερου σήματος.

ΤΜΗΜΑ 3

Δικαιώματα που παρέχει το σήμα και περιορισμοί

Άρθρο 10

Δικαιώματα που παρέχει το σήμα

1. Η καταχώριση του σήματος παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικά δικαιώματα επ' αυτού.
2. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των δικαιούχων που έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του καταχωρισμένου σήματος, ο δικαιούχος του εν λόγω καταχωρισμένου σήματος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο για προϊόντα ή υπηρεσίες, όταν:
 - α) το σημείο είναι ταυτόσημο με το σήμα και χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες ταυτόσημα με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το σήμα·
 - β) το σημείο είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα και χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες που είναι ταυτόσημα ή παρόμοια με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία έχει καταχωρισθεί το σήμα, εάν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού· ο κίνδυνος σύγχυσης συμπεριλαμβάνει τον κίνδυνο συσχέτισης του σημείου με το σήμα·
 - γ) το σημείο είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα, ανεξαρτήτως του αν χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες ταυτόσημα, παρόμοια ή μη παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το σήμα, εάν αυτό χαιρεί φήμης εντός του κράτους μέλους και η χρησιμοποίηση του σημείου, χωρίς νόμιμη αιτία, θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.
3. Εάν πληρούνται οι όροι της παραγράφου 2, μπορεί, ιδίως, να απαγορεύεται:
 - α) η επίδεση του σημείου επί των προϊόντων ή της συσκευασίας τους·
 - β) η προσφορά ή εμπορία των προϊόντων ή η κατοχή τους προς εμπορία ή η προσφορά ή παροχή υπηρεσιών με τη χρήση του σημείου·
 - γ) η εισαγωγή ή η εξαγωγή των προϊόντων με τη χρήση του σημείου·
 - δ) η χρησιμοποίηση του σημείου ως εμπορικής ή εταιρικής επωνυμίας ή ως μέρους εμπορικής ή εταιρικής επωνυμίας·
 - ε) η χρησιμοποίηση του σημείου σε επαγγελματικό έντυπο υλικό και στη διαφήμιση·
 - στ) η χρησιμοποίηση του σημείου σε συγκριτική διαφήμιση κατά τρόπο που αντίκειται στην οδηγία 2006/114/EK.
4. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των δικαιούχων που έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του εν λόγω καταχωρισμένου σήματος, ο δικαιούχος καταχωρισμένου σήματος δικαιούται επίσης να εμποδίζει όλους τους τρίτους να εισάγουν, στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών, προϊόντα στο κράτος μέλος όπου είναι καταχωρισμένο το σήμα, χωρίς να έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εκεί, όταν τα προϊόντα αυτά, συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας, προέρχονται από τρίτες χώρες και φέρουν, χωρίς σχετική άδεια, σήμα το οποίο είναι ταυτόσημο με το καταχωρισμένο σήμα για τα εν λόγω προϊόντα ή το οποίο δεν δύναται να διακριθεί ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του από το εν λόγω σήμα.

Το δικαίωμα του δικαιούχου του σήματος σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο παύει να υφίσταται σε περίπτωση που, στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία κινείται, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 608/2013, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το καταχωρισμένο σήμα έχει προσβληθεί, ο διασαφιστής ή ο κάτοχος των προϊόντων παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο δικαιούχος του καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύει τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά της χώρας τελικού προορισμού.

5. Εφόσον, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος σε ένα κράτος μέλος των αναγκαίων προς συμμόρφωση με την οδηγία 89/104/ΕΟΚ διατάξεων, το δίκαιο του κράτους αυτού δεν επέτρεπε την απαγόρευση της χρήσης σημείου υπό τους όρους της παραγράφου 2 στοιχείο β) ή γ), το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν μπορεί να αντιταχθεί στην περαιτέρω χρήση του σημείου αυτού.

6. Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 5 δεν θίγουν τις διατάξεις που ισχύουν στα κράτη μέλη σχετικά με την προστασία από τη χρήση του σημείου για σκοπούς άλλους από εκείνους της διάκρισης των προϊόντων ή των υπηρεσιών, όταν η χρήση του σημείου αυτού, χωρίς νόμιμη αιτία, προσπορίζει αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή είναι βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.

Άρθρο 11

Το δικαίωμα απαγόρευσης προπαρασκευαστικών πράξεων σε συνάρτηση με τη χρήση συσκευασίας ή άλλων μέσων

Όταν υπάρχει κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν η συσκευασία, οι ετικέτες, οι πινακίδες, τα χαρακτηριστικά ασφαλείας, οι διατάξεις γνησιότητας ή οποιαδήποτε άλλα μέσα επί των οποίων δύναται να τοποθετηθεί το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες, η δε εν λόγω χρήση θα συνιστούσε παραβίαση των δικαιωμάτων του δικαιούχου του σήματος βάσει του άρθρου 10 παράγραφοι 2 και 3, ο δικαιούχος έχει το δικαίωμα να απαγορεύει τις ακόλουθες πράξεις εάν διενεργούνται στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών:

- α) επίθεση σημείου ταυτόσημου ή παρόμοιου με το σήμα στη συσκευασία, τις ετικέτες, τις πινακίδες, τα χαρακτηριστικά ασφαλείας, τις διατάξεις γνησιότητας ή οποιαδήποτε άλλα μέσα επί των οποίων δύναται να τοποθετηθεί το σήμα·
- β) προσφορά ή εμπορία, ή κατοχή προς εμπορία, ή εισαγωγή ή εξαγωγή συσκευασίας, ετικετών, πινακίδων, χαρακτηριστικών ασφαλείας, διατάξεων γνησιότητας ή οποιωνδήποτε άλλων μέσων επί των οποίων τοποθετείται το σήμα.

Άρθρο 12

Ανατύπωση του σήματος σε λεξικά

Εάν η ανατύπωση του σήματος σε λεξικό, εγκυκλοπαίδεια ή παρόμοιο έργο αναφοράς, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, δημιουργεί την εντύπωση ότι αποτελεί την κοινή ονομασία των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες έχει καταχωρισθεί το σήμα, ο εκδότης, μετά από αίτηση του δικαιούχου του σήματος, μεριμνά ώστε η ανατύπωση του σήματος να συνοδεύεται, χωρίς καθυστέρηση, και, στην περίπτωση έργου σε έντυπη μορφή, κατά την επόμενη έκδοση του έργου το αργότερο, από ένδειξη ότι πρόκειται για καταχωρισμένο σήμα.

Άρθρο 13

Απαγόρευση της χρήσης του σήματος το οποίο έχει καταχωρισθεί επ' ονόματι ειδικού πληρεξουσίου ή αντιπροσώπου

1. Εάν ένα σήμα έχει καταχωρισθεί επ' ονόματι του ειδικού πληρεξουσίου ή του αντιπροσώπου του δικαιούχου του σήματος αυτού, χωρίς την άδειά του, ο δικαιούχος δικαιούται να πράξει οποιοδήποτε ή αμφότερα τα ακόλουθα:
 - α) είτε να αντιταχθεί στη χρήση του σήματός του από τον ειδικό πληρεξούσιο ή τον αντιπρόσωπό του·
 - β) είτε και να απαιτήσει την εκχώρηση του σήματος υπέρ αυτού.
2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται εάν ο ειδικός πληρεξούσιος ή ο αντιπρόσωπος δικαιολογήσει την πράξη του.

Άρθρο 14

Περιορισμός των αποτελεσμάτων του σήματος

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει στους τρίτους να χρησιμοποιούν, στις εμπορικές συναλλαγές:
 - α) το όνομα ή τη διεύθυνση του τρίτου προσώπου, όταν το τρίτο πρόσωπο είναι φυσικό πρόσωπο·
 - β) σημεία ή ενδείξεις που δεν έχουν διακριτικό χαρακτήρα ή που αφορούν το είδος, την ποιότητα, την ποσότητα, τον προορισμό, την αξία, τη γεωγραφική προέλευση, τον χρόνο παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών·
 - γ) το σήμα για τον προσδιορισμό ή την αναφορά σε προϊόντα ή υπηρεσίες όπως εκείνα του δικαιούχου του εν λόγω σήματος, ιδίως αν η χρήση του σήματος είναι αναγκαία προκειμένου να δηλωθεί ο προορισμός προϊόντος ή υπηρεσίας, και ιδίως όταν πρόκειται για εξαρτήματα ή ανταλλακτικά.
2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται μόνον εφόσον η χρήση από τους τρίτους γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία και το εμπόριο.
3. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο να απαγορεύει στους τρίτους να χρησιμοποιούν, στις συναλλαγές, προγενέστερο δικαίωμα τοπικής ισχύος εάν το δικαίωμα αυτό αναγνωρίζεται από τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους και η χρήση του δικαιώματος αυτού γίνεται μέσα στα εδαφικά όρια στα οποία αναγνωρίζεται.

Άρθρο 15

Όρια του δικαιώματος που παρέχει το σήμα

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί υπό το σήμα αυτό στο εμπόριο μέσα στην Ένωση από τον ίδιο τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.
2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται εάν ο δικαιούχος έχει νόμιμους λόγους να αντισταχθεί στην περαιτέρω εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων, ιδίως όταν η κατάσταση των προϊόντων έχει μεταβληθεί ή αλλοιωθεί μετά τη διάθεσή τους στο εμπόριο.

Άρθρο 16

Χρήση του σήματος

1. Εάν, σε διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας καταχώρισης, ο δικαιούχος δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση του σήματος στο κράτος μέλος, για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ή τις οποίες έχει καταχωρισθεί, ή εάν έχει διακόψει τη χρήση του επί μια συνεχή πενταετία, το σήμα υπόκειται στους περιορισμούς και τις κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 17, το άρθρο 19 παράγραφος 1, το άρθρο 44 παράγραφοι 1 και 2 και το άρθρο 46 παράγραφοι 3 και 4, εκτός αν η μη χρήση οφείλεται σε εύλογη αιτία.
2. Εάν ένα κράτος μέλος προβλέπει διαδικασία ανακοπής μετά την καταχώριση, η περίοδος πέντε ετών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία το σήμα δεν δύναται πλέον να αποτελέσει αντικείμενο ανακοπής ή, σε περίπτωση που έχει ασκηθεί ανακοπή, από την ημερομηνία κατά την οποία κατέστη τελεσίδικη η απόφαση με την οποία περατώνεται η διαδικασία ανακοπής ή αποσύρθηκε η ανακοπή.
3. Όσον αφορά τα σήματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο διεθνούς καταχώρισης, η οποία ισχύει στο κράτος μέλος, η περίοδος πέντε ετών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία το σήμα δεν δύναται πλέον να αποτελέσει αντικείμενο απόρριψης ή ανακοπής. Σε περίπτωση που έχει ασκηθεί ανακοπή ή έχει κοινοποιηθεί αντίρρηση για απόλυτους ή σχετικούς λόγους, το χρονικό διάστημα υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία κατέστη τελική η απόφαση με την οποία περατώνεται η διαδικασία ανακοπής ή η απόφαση απόρριψης για απόλυτους ή σχετικούς λόγους, ή αποσύρθηκε η ανακοπή.
4. Η ημερομηνία έναρξης της πενταετούς περιόδου που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 σημειώνεται στο μητρώο.
5. Κατά την έννοια της παραγράφου 1, ως χρήση θεωρείται επίσης:
 - α) η χρήση του σήματος υπό μορφή που διαφέρει ως προς στοιχεία τα οποία δεν μεταβάλλουν τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος στην καταχωρισμένη του μορφή, ανεξαρτήτως αν το σήμα στη μορφή που χρησιμοποιείται είναι επίσης καταχωρισμένο επ' ονόματι του δικαιούχου ή όχι·
 - β) η επίθεση του σήματος σε προϊόντα ή στη συσκευασία τους μέσα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος αποκλειστικά με προορισμό την εξαγωγή.
6. Η χρήση του σήματος με τη συγκατάθεση του δικαιούχου θεωρείται ως χρήση από τον δικαιούχο.

Άρθρο 17

Μη χρήση ως μέσο άμυνας σε διαδικασία προσβολής σήματος

Ο δικαιούχος ενός σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση σημείου, παρά μόνον στον βαθμό που δεν είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπτωτος των δικαιωμάτων του, σύμφωνα με το άρθρο 19, κατά τον χρόνο που ασκείται η αγωγή για προσβολή. Μετά από αίτημα του εναγομένου, ο δικαιούχος του σήματος οφείλει να αποδείξει ότι κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου που προηγήθηκε της ημερομηνίας άσκησης της αγωγής είχε γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος σύμφωνα με το άρθρο 16 για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία καταχωρίστηκε και τα οποία αναφέρονται προς θεμελίωση της αγωγής, ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση, εφόσον, κατά την ημερομηνία υποβολής της αγωγής, η διαδικασία καταχώρισης του σήματος είχε ολοκληρωθεί από πενταετία τουλάχιστον.

Άρθρο 18

Δικαίωμα παρέμβασης του δικαιούχου μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος ως μέσο άμυνας σε διαδικασία προσβολής σήματος

1. Στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, ο δικαιούχος σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος, εφόσον το μεταγενέστερο καταχωρισμένο σήμα δεν θα εκηρύσσεται άκυρο δυνάμει του άρθρου 8, του άρθρου 9 παράγραφοι 1 ή 2 ή του άρθρου 46 παράγραφος 3.

2. Στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, ο δικαιούχος σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος της ΕΕ, εφόσον το εν λόγω μεταγενέστερο σήμα δεν θα εκηρύσσεται άκυρο δυνάμει του άρθρου 53 παράγραφοι 1, 3 ή 4, του άρθρου 54 παράγραφοι 1 ή 2 ή του άρθρου 57 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 207/2009.

3. Όταν ο δικαιούχος σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος βάσει της παραγράφου 1 ή 2, ο δικαιούχος αυτού του μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση του προγενέστερου σήματος στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, μολονότι δεν είναι πλέον δυνατόν να γίνει επίκληση αυτού του προγενέστερου δικαιώματος κατά του μεταγενέστερου σήματος.

ΤΜΗΜΑ 4

Έκπτωση από τα δικαιώματα επί σήματος

Άρθρο 19

Απουσία ουσιαστικής χρήσης ως λόγος έκπτωσης

1. Ο δικαιούχος του σήματος είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπτωτος των δικαιωμάτων του εάν, επί διάστημα πέντε συνεχών ετών, δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος στο οικείο κράτος μέλος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ή τις οποίες έχει καταχωριστεί και δεν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση.

2. Κανείς δεν μπορεί να επικαλεσθεί την έκπτωση του δικαιούχου από τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα εάν, κατά το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της λήξης του πενταετούς διαστήματος και της υποβολής της αίτησης έκπτωσης, υπήρξε έναρξη ή επανάληψη της ουσιαστικής χρήσης του σήματος.

3. Η έναρξη ή επανάληψη της χρήσης εντός περιόδου τριών μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης έκπτωσης, η οποία αρχίζει να τρέχει το νωρίτερο από τη συμπλήρωση της συνεχούς πενταετίας μη χρήσης, δεν λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση κατά την οποία οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για την έναρξη ή την επανάληψη της χρήσης συνέβησαν μόνον αφού ο δικαιούχος έλαβε γνώση της πιθανότητας να υποβληθεί η αίτηση έκπτωσης.

Άρθρο 20

Εξέλιξη του σήματος σε κοινόχρηστη ονομασία ή παραπλανητική ένδειξη ως λόγοι έκπτωσης

Ο δικαιούχος του σήματος είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπτωτος των δικαιωμάτων του εάν, μετά την ημερομηνία καταχώρισης, το σήμα:

- α) συνεπεία πράξεων ή αδράνειας του δικαιούχου, έχει καταστεί συνήθης εμπορική ονομασία προϊόντος ή υπηρεσίας για το οποίο/την οποία έχει καταχωριστεί·
- β) λόγω της χρήσης του σήματος από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεση του δικαιούχου για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία/τις οποίες έχει καταχωριστεί, ενδέχεται να παραπλανηθεί το κοινό ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση αυτών των προϊόντων ή υπηρεσιών.

Άρθρο 21

Έκπτωση που αφορά μέρος μόνον των προϊόντων ή υπηρεσιών

Εάν οι λόγοι έκπτωσης από τα δικαιώματα επί σήματος αφορούν μέρος μόνον των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες έχει καταχωριστεί το εν λόγω σήμα, η έκπτωση καλύπτει μόνον τα συγκεκριμένα αυτά προϊόντα ή τις συγκεκριμένες αυτές υπηρεσίες.

ΤΜΗΜΑ 5

Σήματα ως αντικείμενα κυριότητας

Άρθρο 22

Μεταβίβαση καταχωρισμένων σημάτων

1. Το σήμα δύναται να μεταβιβαστεί, για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωριστεί, ανεξάρτητα από τη μεταβίβαση της επιχείρησης.

2. Η μεταβίβαση της επιχείρησης στο σύνολό της συνεπάγεται και τη μεταβίβαση του σήματος, εκτός εάν υπάρχει αντίθετη συμφωνία ή αυτό προκύπτει σαφώς από τις περιστάσεις. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και στη συμβατική υποχρέωση μεταβίβασης της επιχείρησης.
3. Τα κράτη μέλη διαθέτουν διαδικασίες για την εγγραφή των μεταβιβάσεων στα μητρώα τους.

Άρθρο 23

Εμπράγματα δικαιώματα

1. Το σήμα δύναται να δοθεί ως ασφάλεια ή να αποτελέσει αντικείμενο εμπράγματος δικαιώματος, ανεξάρτητα από την επιχείρηση.
2. Τα κράτη μέλη διαθέτουν διαδικασίες για την εγγραφή των εμπράγματων δικαιωμάτων στα μητρώα τους.

Άρθρο 24

Αναγκαστική εκτέλεση

1. Επί του σήματος χωρεί αναγκαστική εκτέλεση.
2. Τα κράτη μέλη διαθέτουν διαδικασίες για την εγγραφή της αναγκαστικής εκτέλεσης στα μητρώα τους.

Άρθρο 25

Παραχώρηση άδειας χρήσης

1. Είναι δυνατόν να παραχωρηθούν άδειες χρήσης σήματος για το σύνολο, ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωρισθεί και για το σύνολο ή τμήμα του εδάφους ενός κράτους μέλους. Οι άδειες χρήσης μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές.
2. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να επικαλεστεί τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα αυτό κατά του έχοντος την άδεια εφόσον αυτός παραβιάζει διάταξη της σύμβασης για την παραχώρηση της άδειας χρήσης όσον αφορά:
 - α) τη διάρκειά της·
 - β) τη μορφή υπό την οποία μπορεί, σύμφωνα με την καταχώριση, να χρησιμοποιηθεί το σήμα·
 - γ) τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες έχει παραχωρηθεί η άδεια·
 - δ) το έδαφος μέσα στο οποίο επιτρέπεται η επίθεση του σήματος· ή
 - ε) την ποιότητα των προϊόντων που κατασκευάζει ή των υπηρεσιών που παρέχει ο έχων την άδεια.
3. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της σύμβασης για την παραχώρηση άδειας χρήσης, ο έχων την άδεια δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο για προσβολή σήματος μόνο με τη συγκατάθεση του δικαιούχου του σήματος αυτού. Πάντως, ο κάτοχος αποκλειστικής άδειας δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο εάν, μετά από όχληση, ο ίδιος ο δικαιούχος του σήματος δεν προσφύγει στο δικαστήριο για προσβολή εντός ευλόγου προθεσμίας.
4. Ο έχων την άδεια δικαιούται να παρέμβει στη διαδικασία για προσβολή την οποία έχει κινήσει ο δικαιούχος του σήματος, προκειμένου να επιτύχει επανόρθωση της ζημίας που υπέστη ο ίδιος.
5. Τα κράτη μέλη διαθέτουν διαδικασίες για την εγγραφή των αδειών στα μητρώα τους.

Άρθρο 26

Αιτήσεις σήματος ως αντικείμενο κυριότητας

Για τις αιτήσεις καταχώρισης σήματος εφαρμόζονται τα άρθρα 22 έως 25.

ΤΜΗΜΑ 6

Σήματα εγγύησης, σήματα πιστοποίησης και συλλογικά σήματα

Άρθρο 27

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) Ως «σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης» νοούνται τα σήματα που προσδιορίζονται ως σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης κατά την κατάθεση και είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πιστοποιούνται από τον δικαιούχο του σήματος, όσον αφορά το υλικό, τον τρόπο παρασκευής των προϊόντων ή παροχής των υπηρεσιών, την ποιότητα, την ακρίβεια ή άλλα χαρακτηριστικά, από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που δεν πιστοποιούνται κατά τον τρόπο αυτό·
- β) Ως «συλλογικά σήματα» νοούνται τα σήματα που προσδιορίζονται ως συλλογικά κατά την κατάθεση και είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες των μελών της δικαιούχου οργάνωσης του σήματος από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων.

Άρθρο 28

Σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την καταχώριση σημάτων εγγύησης ή πιστοποίησης.
2. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών, αρχών και φορέων δημοσίου δικαίου, μπορεί να υποβάλει αίτηση για σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης υπό την προϋπόθεση ότι το πρόσωπο δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα που περιλαμβάνει την παροχή του είδους των προϊόντων ή υπηρεσιών που πιστοποιούνται.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ένα σήμα εγγύησης ή πιστοποίησης καταχωρίζεται μόνον εφόσον ο καταθέτης είναι ικανός να πιστοποιήσει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία πρόκειται να καταχωρισθεί το σήμα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι τα σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης δεν καταχωρίζονται ή ότι κηρύσσονται άκυρα ή ότι οι δικαιούχοι τους κηρύσσονται έκπτωτοι από τα δικαιώματά τους, για λόγους άλλους πέραν εκείνων που ορίζονται στα άρθρα 4, 19 και 20, εφόσον το απαιτεί η λειτουργία του συγκεκριμένου σήματος.
4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ), τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι σήματα εγγύησης ή πιστοποίησης μπορούν να συνίστανται από σημεία ή ενδείξεις που δύνανται να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Αυτό το σήμα εγγύησης ή πιστοποίησης δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει σε τρίτους τη χρήση τέτοιων σημείων ή ενδείξεων στις εμπορικές συναλλαγές, εφόσον οι τρίτοι τα χρησιμοποιούν σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη του εμπορίου και της βιομηχανίας. Το σήμα αυτό δεν μπορεί ιδίως να αντιταχθεί έναντι τρίτου ο οποίος επιτρέπεται να χρησιμοποιεί γεωγραφική ονομασία.
5. Οι απαιτήσεις του άρθρου 16 πληρούνται όταν γίνεται ουσιαστική χρήση του σήματος εγγύησης ή πιστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 16, από οποιοδήποτε πρόσωπο που δικαιούται να το χρησιμοποιεί.

Άρθρο 29

Συλλογικά σήματα

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν την καταχώριση συλλογικών σημάτων.
2. Δύνανται να καταθέτουν συλλογικά σήματα οι οργανώσεις κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών ή εμπόρων, οι οποίες, σύμφωνα με τη νομοθεσία στην οποία υπάγονται, έχουν την ικανότητα να είναι, ιδίως ονόματι, υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, να συμβάλλονται ή να διενεργούν άλλες νομικές πράξεις και να ενάγουν και να ενάγονται, καθώς επίσης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.
3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ), τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι συλλογικά σήματα μπορούν να συνίστανται από σημεία ή ενδείξεις που δύνανται να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Αυτό το συλλογικό σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει σε τρίτους τη χρήση τέτοιων σημείων ή ενδείξεων στις εμπορικές συναλλαγές, εφόσον οι εν λόγω τρίτοι τα χρησιμοποιούν σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη του εμπορίου και της βιομηχανίας. Το σήμα αυτό δεν μπορεί ιδίως να αντιταχθεί έναντι τρίτου ο οποίος επιτρέπεται να χρησιμοποιεί γεωγραφική ονομασία.

Άρθρο 30

Κανονισμός χρήσης του συλλογικού σήματος

1. Ο καταθέτης συλλογικού σήματος υποβάλλει στην υπηρεσία τον κανονισμό χρήσης του σήματος.
2. Ο κανονισμός χρήσης αναφέρει τουλάχιστον τα πρόσωπα που νομιμοποιούνται να χρησιμοποιούν το σήμα, τους όρους συμμετοχής στην οργάνωση, καθώς και τις προϋποθέσεις χρήσης του σήματος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κυρώσεων. Ο κανονισμός χρήσης σήματος που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 3 επιτρέπει σε κάθε πρόσωπο του οποίου τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προέρχονται από την εν λόγω γεωγραφική ζώνη να καθίσταται μέλος της οργάνωσης που είναι δικαιούχος του σήματος, εφόσον το πρόσωπο πληροί όλους τους άλλους όρους του κανονισμού.

Άρθρο 31

Απόρριψη της αίτησης

1. Εκτός από τους λόγους απόρριψης της αίτησης καταχώρισης σήματος που προβλέπονται στο άρθρο 4, κατά περίπτωση, με εξαίρεση το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σχετικά με σημεία ή ενδείξεις που δύνανται να χρησιμεύσουν, στο εμπόριο, για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών, και στο άρθρο 5, και με την επιφύλαξη του δικαιώματος μιας υπηρεσίας να μην προβεί σε αυτεπάγγελτη εξέταση των σχετικών λόγων, η αίτηση καταχώρισης συλλογικού σήματος απορρίπτεται όταν δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 27 στοιχείο β), του άρθρου 29 ή του άρθρου 30 ή όταν ο κανονισμός χρήσης του εν λόγω συλλογικού σήματος αντίκειται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη.
2. Η αίτηση καταχώρισης συλλογικού σήματος απορρίπτεται επίσης όταν υπάρχει κίνδυνος παραπλάνησης του κοινού, όσον αφορά τον χαρακτήρα ή τη σημασία του σήματος, ιδίως όταν το σήμα πιθανόν να εκληφθεί ως κάτι άλλο, και όχι ως συλλογικό σήμα.
3. Η αίτηση δεν απορρίπτεται, εάν ο καταθέτης, μετά από τροποποίηση του κανονισμού χρήσης του συλλογικού σήματος, πληροί τις προϋποθέσεις των παραγράφων 1 και 2.

Άρθρο 32

Χρήση του συλλογικού σήματος

Οι απαιτήσεις του άρθρου 16 πληρούνται όταν γίνεται ουσιαστική χρήση του συλλογικού σήματος, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, από οποιοδήποτε πρόσωπο που δικαιούται να το χρησιμοποιεί.

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις του κανονισμού χρήσης του συλλογικού σήματος

1. Ο δικαιούχος του συλλογικού σήματος υποβάλλει στην υπηρεσία κάθε τροποποιημένο κανονισμό χρήσης.
2. Η τροποποίηση του κανονισμού χρήσης του συλλογικού σήματος σημειώνεται στο μητρώο, εκτός εάν ο τροποποιημένος κανονισμός χρήσης δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 30 ή συντρέχει ένας από τους λόγους απόρριψης του άρθρου 31.
3. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η τροποποίηση του κανονισμού χρήσης αρχίζει να ισχύει μόνον από την ημερομηνία που καταχωρίστηκε η μνεία αυτών των τροποποιήσεων στο μητρώο.

Άρθρο 34

Πρόσωπα που δύνανται να ασκήσουν αγωγή για προσβολή

1. Το άρθρο 25 παράγραφοι 3 και 4 ισχύει για κάθε πρόσωπο που νομιμοποιείται να χρησιμοποιεί συλλογικό σήμα.
2. Ο δικαιούχος συλλογικού σήματος δύναται να αξιώνει, για λογαριασμό των προσώπων που νομιμοποιούνται να χρησιμοποιούν το σήμα, αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν τα πρόσωπα αυτά λόγω της χρήσης του σήματος χωρίς σχετική άδεια.

Άρθρο 35

Επιπρόσθετοι λόγοι έκπτωσης

Εκτός από τους λόγους έκπτωσης που προβλέπονται στα άρθρα 19 και 20, ο δικαιούχος συλλογικού σήματος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του εάν:

- α) ο δικαιούχος δεν λαμβάνει εύλογα μέτρα για να αποτρέψει χρήση του σήματος η οποία δεν συμβιβάζεται με τους όρους χρήσης που προβλέπονται στον κανονισμό χρήσης, συμπεριλαμβανομένης οιασδήποτε τροποποίησής του σημειωθείσας στο μητρώο·
- β) ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε το σήμα από τα νομιμοποιούμενα πρόσωπα είχε ως συνέπεια τη δυνατότητα παραπλάνησης του κοινού, κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 2·
- γ) η τροποποίηση του κανονισμού χρήσης του σήματος σημειώθηκε στο μητρώο κατά παράβαση του άρθρου 33 παράγραφος 2, εκτός εάν ο δικαιούχος του σήματος, μετά από νέα τροποποίηση του κανονισμού χρήσης, συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του εν λόγω άρθρου.

Άρθρο 36

Επιπρόσθετοι λόγοι ακυρότητας

Εκτός από τους λόγους ακυρότητας που προβλέπονται στο άρθρο 4, κατά περίπτωση, με εξαίρεση το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σχετικά με σημεία ή ενδείξεις που δύνανται να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών, και στο άρθρο 5, το συλλογικό σήμα κηρύσσεται άκυρο εάν καταχωρίσθηκε κατά παράβαση του άρθρου 31, εκτός εάν ο δικαιούχος του σήματος, μετά από τροποποίηση του κανονισμού χρήσης, συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του άρθρου 31.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΤΜΗΜΑ 1

Αίτηση και καταχώριση

Άρθρο 37

Προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί η αίτηση

1. Η αίτηση καταχώρισης σήματος πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον όλα τα επόμενα:
 - α) αίτημα καταχώρισης·
 - β) τα στοιχεία ταυτότητας του καταθέτη·
 - γ) κατάλογο των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες ζητείται η καταχώριση·
 - δ) παράσταση του σήματος που να πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 3 στοιχείο β).
2. Η αίτηση καταχώρισης σήματος συνεπάγεται την πληρωμή τυχόν τέλους που καθορίζει το οικείο κράτος μέλος.

Άρθρο 38

Ημερομηνία κατάθεσης

1. Ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για την καταχώριση σήματος είναι η ημερομηνία κατά την οποία κατατίθενται από τον καταθέτη στην υπηρεσία τα έγγραφα που περιλαμβάνουν τα στοιχεία τα αναφερόμενα στο άρθρο 37 παράγραφος 1.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, επιπλέον, ότι ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης αποδίδεται εφόσον καταβληθεί το τέλος που αναφέρεται στο άρθρο 37 παράγραφος 2.

Άρθρο 39

Προσδιορισμός και ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών

1. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται καταχώριση σήματος ταξινομούνται σύμφωνα με το σύστημα ταξινόμησης το οποίο καθιερώθηκε με τη συμφωνία της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957 («ταξινόμηση της Νίκαιας»).
2. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ή τις οποίες ζητείται η προστασία ταυτοποιούνται από τον καταθέτη με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια, ώστε να μπορούν οι αρμόδιες αρχές και οι οικονομικοί φορείς, αποκλειστικά σε αυτή τη βάση, να προσδιορίσουν την έκταση της επιδιωκόμενης προστασίας.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, μπορούν να χρησιμοποιούνται οι γενικές ενδείξεις που περιλαμβάνονται στους τίτλους των κλάσεων της ταξινόμησης της Νίκαιας ή άλλοι γενικοί όροι, εφόσον ανταποκρίνονται στα απαιτούμενα πρότυπα σαφήνειας και ακρίβειας που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.
4. Η υπηρεσία απορρίπτει την αίτηση λόγω ενδείξεων ή όρων που είναι ασαφείς ή ανακριβείς, όταν ο καταθέτης δεν προτείνει αποδεκτή διατύπωση εντός προθεσμίας που τάσσεται προς τούτο από την υπηρεσία.
5. Η χρήση γενικών όρων, όπου συμπεριλαμβάνονται οι γενικές ενδείξεις των τίτλων των κλάσεων της ταξινόμησης της Νίκαιας, θεωρείται ότι περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που καλύπτονται σαφώς από την κυριολεκτική έννοια της ένδειξης ή του όρου. Η χρήση αυτών των όρων ή ενδείξεων δεν θεωρείται ότι περιλαμβάνει προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν μπορούν να νοηθούν κατά την ανωτέρω έννοια.
6. Όταν ο καταθέτης ζητεί καταχώριση για περισσότερες από μία κλάσεις, ομαδοποιεί τα προϊόντα και τις υπηρεσίες σύμφωνα με τις κλάσεις της ταξινόμησης της Νίκαιας, κάθε δε ομάδα προηγείται ο αριθμός της κλάσης στην οποία ανήκει αυτή η ομάδα προϊόντων ή υπηρεσιών, και κάθε ομάδα παρατίθεται με τη σειρά των κλάσεων.
7. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες δεν θεωρούνται παρόμοια μεταξύ τους επειδή εμφανίζονται στην ίδια κλάση στην ταξινόμηση της Νίκαιας. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες δεν θεωρούνται διαφορετικά μεταξύ τους επειδή εμφανίζονται σε διαφορετικές κλάσεις στην ταξινόμηση της Νίκαιας.

Άρθρο 40

Παρατηρήσεις τρίτων

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, πριν από την καταχώριση ενός σήματος, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε οργάνωση ή φορέας εκπροσώπησης κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών, εμπόρων ή καταναλωτών μπορεί να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις στην υπηρεσία, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους το σήμα θα πρέπει να απορριφθεί αυτεπαγγέλτως.

Τα πρόσωπα και οι οργάνωσεις ή φορείς που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δεν αποκτούν την ιδιότητα του διαδίκου στην ενώπιον της υπηρεσίας διαδικασία.

2. Επιπλέον των λόγων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε οργάνωση ή φορέας εκπροσώπησης κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών, εμπόρων ή καταναλωτών μπορεί να υποβάλει στην υπηρεσία γραπτές παρατηρήσεις, βασιζόμενες στους ιδιαίτερους λόγους για τους οποίους θα πρέπει να απορριφθεί η αίτηση συλλογικού σήματος βάσει του άρθρου 31 παράγραφοι 1 και 2. Αυτή η διάταξη μπορεί να επεκταθεί ώστε να καλύπτει τα σήματα πιστοποίησης και εγγύησης εφόσον αυτά ρυθμίζονται στα κράτη μέλη.

Άρθρο 41

Διάρθρωση των αιτήσεων και των καταχωρίσεων

Ο καταθέτης ή ο δικαιούχος μπορεί να διαιρέσει δήλωση κατάθεσης ή καταχώριση ενός εθνικού σήματος σε δύο ή περισσότερες χωριστές δηλώσεις ή καταχωρίσεις αποστέλλοντας αίτηση στην υπηρεσία και αναφέροντας για κάθε τμηματική δήλωση ή καταχώριση τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της αρχικής δήλωσης ή καταχωρίσεως που θα καλύπτονται από τις τμηματικές δηλώσεις ή καταχωρίσεις.

Άρθρο 42

Τέλη κλάσης

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η κατάθεση και η ανανέωση σήματος υπόκεινται σε καταβολή πρόσθετου τέλους για κάθε κλάση προϊόντων και υπηρεσιών πέραν της πρώτης κλάσης.

ΤΜΗΜΑ 2

Διαδικασίες ανακοπής, έκπτωσης και ακυρότητας

Άρθρο 43

Διαδικασία ανακοπής

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν αποτελεσματική και ταχεία διοικητική διαδικασία ενώπιον των υπηρεσιών τους για την άσκηση ανακοπής κατά της καταχώρισης ενός κατατεθειμένου σήματος, βάσει των λόγων που προβλέπονται στο άρθρο 5.
2. Η διοικητική διαδικασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προβλέπει τουλάχιστον ότι ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος, αναφερόμενου στο άρθρο 5 παράγραφος 2 και στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο α), και το άτομο που δικαιούται βάσει του οικείου δικαίου να ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο γ) μπορούν να αντιτάσσονται στην καταχώριση αίτησης σήματος. Ανακοπή ασκείται βάσει ενός ή περισσότερων προγενέστερων δικαιωμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι ανήκουν όλα στον ίδιο δικαιούχο, και βάσει μέρους ή του συνόλου των προϊόντων ή υπηρεσιών σε σχέση με τα οποία έχει καταχωρισθεί το προγενέστερο δικαίωμα ή έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης, και μπορεί να αφορά μέρος ή το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών σε σχέση με τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης του αμφισβητούμενου σήματος.
3. Στους διαδικούς παραχωρείται, κατόπιν κοινού αιτήματος, διάστημα τουλάχιστον δύο μηνών στο πλαίσιο της διαδικασίας ανακοπής προκειμένου να επιτραπεί η δυνατότητα φιλικού διακανονισμού μεταξύ του ανακόπτοντος και του καταθέτη.

Άρθρο 44

Μη χρήση ως μέσο άμυνας σε διαδικασία ανακοπής

1. Σε διαδικασίες ανακοπής δυνάμει του άρθρου 43, όπου, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του μεταγενέστερου σήματος, έχει λήξει η πενταετής περίοδος εντός της οποίας θα έπρεπε να έχει γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16, ο ανακόπτων δικαιούχος του προγενέστερου σήματος, κατόπιν αιτήματος του καταθέτη, οφείλει να αποδείξει ότι έχει γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16, κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του μεταγενέστερου σήματος, ή ότι υπήρχε εύλογη αιτία για τη μη χρήση. Εάν δεν αποδειχθούν τα ανωτέρω, η ανακοπή απορρίπτεται.
2. Εάν το προγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε για μέρος μόνον των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες καταχωρίστηκε, τότε, για τους σκοπούς της εξέτασης της ανακοπής, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, θεωρείται καταχωρισμένο μόνον για το μέρος αυτό των προϊόντων ή των υπηρεσιών.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται επίσης όταν το προγενέστερο σήμα είναι σήμα της ΕΕ. Στην περίπτωση αυτή, η ουσιαστική χρήση του σήματος της ΕΕ προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 207/2009.

Άρθρο 45

Διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας

1. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος των μερών να προσφεύγουν ενώπιον δικαστηρίων, τα κράτη μέλη προβλέπουν αποτελεσματική και ταχεία διοικητική διαδικασία ενώπιον των υπηρεσιών τους για την κήρυξη έκπτωσης από τα δικαιώματα επί σήματος ή ακυρότητας σήματος.

2. Η διοικητική διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης προβλέπει ότι ο δικαιούχος του σήματος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του για τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 19 και 20.
3. Η διοικητική διαδικασία για την ακυρότητα προβλέπει ότι το σήμα κηρύσσεται άκυρο τουλάχιστον βάσει των ακόλουθων λόγων:
 - α) το σήμα δεν θα έπρεπε να είχε καταχωρισθεί διότι δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 4·
 - β) το σήμα δεν θα έπρεπε να είχε καταχωρισθεί λόγω της ύπαρξης προγενέστερου δικαιώματος κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφοι 1 έως 3.
4. Η διοικητική διαδικασία προβλέπει ότι αίτηση για την κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας δικαιούνται να καταθέσουν τουλάχιστον οι εξής:
 - α) στην περίπτωση της παραγράφου 2 και της παραγράφου 3 στοιχείο α), κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε οργάνωση ή φορέας εκπροσώπησης των συμφερόντων κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών, εμπόρων ή καταναλωτών, εφόσον, σύμφωνα με το δίκαιο στο οποίο υπάγεται, μπορεί να ενάγει και να ενάγεται·
 - β) στην περίπτωση του στοιχείου β) της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος, αναφερόμενου στο άρθρο 5 παράγραφος 2 και στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο α), και το άτομο που δικαιούται βάσει του οικείου δικαίου να ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο γ).
5. Μια αίτηση έκπτωσης από τα δικαιώματα επί σήματος ή ακυρότητας σήματος μπορεί να αφορά μέρος ή το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών σε σχέση με τα οποία έχει καταχωρισθεί το αμφισβητούμενο σήμα.
6. Μια αίτηση ακυρότητας σήματος μπορεί να κατατεθεί βάσει ενός ή περισσότερων προγενέστερων δικαιωμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι ανήκουν όλα στον ίδιο δικαιούχο.

Άρθρο 46

Μη χρήση ως μέσο άμυνας σε διαδικασία κήρυξης ακυρότητας

1. Σε διαδικασίες για την κήρυξη ακυρότητας βάσει καταχωρισμένου σήματος με προγενέστερη ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή ημερομηνία προτεραιότητας, ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος, εάν το ζητήσει ο δικαιούχος του μεταγενέστερου σήματος, οφείλει να αποδείξει ότι κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου πριν από την ημερομηνία της αίτησης ακυρότητας έχει γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16, για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ή τις οποίες έχει καταχωρισθεί, και των οποίων γίνεται επίκληση προς αιτιολόγηση της αίτησης, ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση, εφόσον, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ακυρότητας, έχει ολοκληρωθεί τουλάχιστον από πενταετίας η διαδικασία καταχώρισης του προγενέστερου σήματος.
2. Εάν, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του μεταγενέστερου σήματος, έχει λήξει η περίοδος πέντε ετών εντός της οποίας θα έπρεπε να είχε γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16, ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος, επιπλέον των αποδεικτικών στοιχείων που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, οφείλει να αποδείξει ότι έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας, ή ότι υπήρχε εύλογη αιτία για τη μη χρήση.
3. Ελλείψει των αποδεικτικών στοιχείων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η αίτηση ακυρότητας βάσει προγενέστερου σήματος απορρίπτεται.
4. Εάν το προγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 16, για μέρος μόνον των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες καταχωρίστηκε, τότε, για τους σκοπούς της εξέτασης της αίτησης ακυρότητας, θεωρείται καταχωρισμένο μόνον για το μέρος αυτό των προϊόντων ή των υπηρεσιών.
5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται επίσης όταν το προγενέστερο σήμα είναι σήμα της ΕΕ. Στην περίπτωση αυτή, η ουσιαστική χρήση του σήματος της ΕΕ προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 207/2009.

Άρθρο 47

Αποτελέσματα της έκπτωσης και της ακυρότητας

1. Στον βαθμό που ο δικαιούχος εκπίπτει των δικαιωμάτων του, το καταχωρισμένο σήμα θεωρείται ότι έχει παύσει να παράγει τα αποτελέσματα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, από την ημερομηνία της αίτησης για την έκπτωση. Κατ' αίτηση ενός διαδίκου, μπορεί να καθοριστεί στην απόφαση επί της αίτησης για την έκπτωση προγενέστερη ημερομηνία, εφόσον κατ' αυτήν συνέτρεχε ένας από τους λόγους έκπτωσης.
2. Το καταχωρισμένο σήμα, στον βαθμό που κηρύχθηκε άκυρο, θεωρείται ότι ουδέποτε παρήγε τα αποτελέσματα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

ΤΜΗΜΑ 3

Διάρκεια και ανανέωση της καταχώρισης

Άρθρο 48

Διάρκεια της καταχώρισης

1. Η καταχώριση του σήματος διαρκεί επί μία δεκαετία από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης.
2. Η καταχώριση δύναται να ανανεώνεται, ανά δεκαετία, σύμφωνα με το άρθρο 49.

Άρθρο 49

Ανανέωση

1. Η καταχώριση ενός σήματος ανανεώνεται κατ' αίτηση του δικαιούχου του σήματος ή κάθε προσώπου που έχει σχετική εξουσιοδότηση, δυνάμει νομοθετικής ή συμβατικής ρύθμισης, εφόσον έχουν καταβληθεί τα τέλη ανανέωσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η απόδειξη καταβολής των τελών ανανέωσης θεωρείται ότι συνιστά αίτηση.
2. Η υπηρεσία ενημερώνει τον δικαιούχο του σήματος σχετικά με τη λήξη ισχύος της καταχώρισης τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την επέλευσή της. Η υπηρεσία δεν ευθύνεται εάν παραλείψει να προβεί σε αυτή την ενημέρωση.
3. Η αίτηση ανανέωσης υποβάλλεται και τα τέλη ανανέωσης καταβάλλονται εντός προθεσμίας έξι μηνών αμέσως πριν από τη λήξη της καταχώρισης. Ελλείψει αυτού, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί εντός συμπληρωματικής προθεσμίας έξι μηνών αμέσως μετά τη λήξη της καταχώρισης ή της μεταγενέστερης ανανέωσής της. Τα τέλη ανανέωσης και τα πρόσθετα τέλη καταβάλλονται εντός της συμπληρωματικής αυτής προθεσμίας.
4. Εάν η αίτηση υποβληθεί ή τα τέλη καταβληθούν για μέρος μόνον των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωριστεί το σήμα, η καταχώριση ανανεώνεται μόνο για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή τις συγκεκριμένες υπηρεσίες.
5. Η ανανέωση ισχύει από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία λήγει η υφιστάμενη καταχώριση. Η ανανέωση καταγράφεται στο μητρώο.

ΤΜΗΜΑ 4

Επικοινωνία με την υπηρεσία

Άρθρο 50

Επικοινωνία με την υπηρεσία

Τα μέρη της διαδικασίας ή, εφόσον έχουν οριστεί, οι αντιπρόσωποι τους δηλώνουν επίσημη διεύθυνση για κάθε επίσημη επικοινωνία με την υπηρεσία. Τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να απαιτούν η ανωτέρω διεύθυνση να είναι εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 51

Συνεργασία στον τομέα της καταχώρισης και της διαχείρισης των σημάτων

Οι υπηρεσίες είναι ελεύθερες να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους και με το Γραφείο Διοικητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΓΔΙΕΕ για την προώθηση της σύγκλισης των πρακτικών και των εργαλείων εξέτασης και καταχώρισης των σημάτων.

Άρθρο 52

Συνεργασία σε άλλους τομείς

Οι υπηρεσίες είναι ελεύθερες να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους και με το Γραφείο Διοικητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΓΔΙΕΕ σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων τους, εκτός των αναφερομένων στο άρθρο 51, οι οποίοι είναι συναφείς με την προστασία των σημάτων στην Ένωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 53

Προστασία δεδομένων

Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας υπόκειται στις εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Άρθρο 54

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με τα άρθρα 3 έως 6, τα άρθρα 8 έως 14, τα άρθρα 16, 17 και 18, τα άρθρα 22 έως 39, το άρθρο 41, τα άρθρα 43 έως 50 έως τις 14 Ιανουαρίου 2019 το αργότερο. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με το άρθρο 45 το αργότερο έως τις 14 Ιανουαρίου 2023. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Περιλαμβάνουν επίσης δήλωση που διευκρινίζει ότι οι αναφορές στην οδηγία που καταργείται με την παρούσα οδηγία, οι οποίες περιέχονται στις ισχύουσες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, θεωρούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία. Ο τρόπος πραγματοποίησης αυτής της αναφοράς και η διατύπωση αυτής της δήλωσης καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο του ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 55

Κατάργηση

Η οδηγία 2008/95/ΕΚ καταργείται από τις 15 Ιανουαρίου 2019, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά την προθεσμία ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ που εμφανίζεται στο παράρτημα Ι μέρος Β της οδηγίας 2008/95/ΕΚ.

Οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος.

Άρθρο 56

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Τα άρθρα 1, 7, 15, 19, 20, 21 και 54 έως 57 εφαρμόζονται από τις 15 Ιανουαρίου 2019.

Άρθρο 57

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 16 Δεκεμβρίου 2015.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
N. SCHMIT

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 2008/95/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1	Άρθρο 1
—	Άρθρο 2
Άρθρο 2	Άρθρο 3
Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η)	Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η)
—	Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία θ) έως ιβ)
Άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γ)	Άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως γ)
Άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ)	Άρθρο 4 παράγραφος 2
Άρθρο 3 παράγραφος 3 πρώτη περίοδος	Άρθρο 4 παράγραφος 4 πρώτη περίοδος
—	Άρθρο 4 παράγραφος 4 δεύτερη περίοδος
Άρθρο 3 παράγραφος 3 δεύτερη περίοδος	Άρθρο 4 παράγραφος 5
Άρθρο 3 παράγραφος 4	—
Άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 4 παράγραφος 3 και άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχείο α)	Άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο α)
—	Άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο β)
—	Άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο γ)
Άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχεία β) και γ)	Άρθρο 5 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β)
Άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχεία δ) έως στ)	—
Άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχείο ζ)	Άρθρο 5 παράγραφος 4 στοιχείο γ)
Άρθρο 4 παράγραφοι 5 και 6	Άρθρο 5 παράγραφοι 5 και 6
—	Άρθρο 8
Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτη φράση	Άρθρο 10 παράγραφος 1
Άρθρο 5 παράγραφος 1 δεύτερη φράση, εισαγωγική φράση	Άρθρο 10 παράγραφος 2 εισαγωγική φράση
Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β)	Άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β)
Άρθρο 5 παράγραφος 2	Άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο γ)
Άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως γ)	Άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως γ)
—	Άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο δ)
Άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο δ)	Άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο ε)
—	Άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο στ)
—	Άρθρο 10 παράγραφος 4
Άρθρο 5 παράγραφοι 4 και 5	Άρθρο 10 παράγραφοι 5 και 6
—	Άρθρο 11
—	Άρθρο 12
—	Άρθρο 13

Οδηγία 2008/95/EK	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ)	Άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) και άρθρο 14 παράγραφος 2
Άρθρο 6 παράγραφος 2	Άρθρο 14 παράγραφος 3
Άρθρο 7	Άρθρο 15
Άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 25 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 25 παράγραφοι 3 έως 5
Άρθρο 9	Άρθρο 9
Άρθρο 10 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 16 παράγραφος 1
—	Άρθρο 16 παράγραφοι 2 έως 4
Άρθρο 10 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 16 παράγραφος 5
Άρθρο 10 παράγραφος 2	Άρθρο 16 παράγραφος 6
Άρθρο 10 παράγραφος 3	—
Άρθρο 11 παράγραφος 1	Άρθρο 46 παράγραφοι 1 έως 3
Άρθρο 11 παράγραφος 2	Άρθρο 44 παράγραφος 1
Άρθρο 11 παράγραφος 3	Άρθρο 17
Άρθρο 11 παράγραφος 4	Άρθρα 17, 44 παράγραφος 2 και άρθρο 46 παράγραφος 4
—	Άρθρο 18
Άρθρο 12 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 19 παράγραφος 1
Άρθρο 12 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 19 παράγραφος 2
Άρθρο 12 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο	Άρθρο 19 παράγραφος 3
Άρθρο 12 παράγραφος 2	Άρθρο 20
Άρθρο 13	Άρθρο 7 και άρθρο 21
Άρθρο 14	Άρθρο 6
—	Άρθρα 22 έως 24
—	Άρθρο 26
—	Άρθρο 27
Άρθρο 15 παράγραφος 1	Άρθρο 28 παράγραφοι 1 και 3
Άρθρο 15 παράγραφος 2	Άρθρο 28 παράγραφος 4
—	Άρθρο 28 παράγραφοι 2 και 5
—	Άρθρα 29 έως 54 παράγραφος 1
Άρθρο 16	Άρθρο 54 παράγραφος 2
Άρθρο 17	Άρθρο 55
Άρθρο 18	Άρθρο 56
Άρθρο 19	Άρθρο 57